

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯСЫ

АЛМАТЫ ОБЛЫСЫ

- ◎ Алматы облысы – Қазақстан Республикасының оңтүстік-шығысындағы әкімшілік бөлік. Жерінің аумағы 224,0 мың км². Облыс аумағында 16 аудан және 3 облыстық бағыныстағы қала) бар. Тұрғыны 1631,7 мың адам (1998).

ГЕОЛОГИЯСЫ

- Облыстағы таулар Тянь-Шань тау жүйесінен бой түзеген және кембрийге дейінгі кристалды тақтатасты тау жыныстары қабаттарынан түзілген. Сондай-ақ мұнда конгломераттар, туфтар, әктастар, граниттер т.б. палеозой жыныстары кеңінен тараған. Тау етегі және облыстың биіктігі орташа өңірлері плейстоцен мен антропогендік шөгінділерден түзілген.

КЛИМАТЫ

- Алматы облысының климаты негізінен континенттік. Қысы қоңыржай салқын. Қаңтар айындағы орташа температура солт. жазық бөлігінде — $10-16^{\circ}\text{C}$, оңтүстікте — $4-9^{\circ}\text{C}$. Жазы ыстық және қуаң. Шілде айының орташа температурасы солтүстігінде 25°C , оңтүстігінде 27°C . Бұл жазық өңірлерде жауын-шашынның орташа жылдық мөлш. $110-250\text{ мм}$.

- Тау бөктерінің климаттық жағдайы жұмсақ. Қаңтар айының орташа t — $5-9^{\circ}\text{C}$, жылымық жиі болып тұрады. Шілде айының орташа t тау бөктерінде $21-23^{\circ}\text{C}$, тау аңғарларында $19-22^{\circ}\text{C}$. Жауын-шашын тау бөктерінде $400-600$ мм, тау аңғарларында $700-1000$ мм. Облыс жерінде жауын-шашын негізінен көктем мен жаз айының басында жауады. Солт. өңірдің жазығы мен тау бөктерлерінде қар жамылғысының орташа қалыңд. $10-30$ см, тау беткейлерінде $40-100$ см. Балқаш және Алакөл жағалауларында бриз желі соғады.

ТҰРҒЫНДАРЫ

- Тұрғындарының орташа тығызд.
1 км²-ге 7,3 адамнан (1997), тау етегінде (теңіз деңгейінен 500-900 м) 1 км²-ге 19 адамнан, Балқаш атырабында 1 км²-ге 2,6 адамнан келеді. Олардың 30,3 пайызы (Алматы қаласын қоспағанда) қалада тұрады.

ХАЛҚЫНЫҢ САНЫ

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 836 563	1 873 374	1 909 362	1 946 627	1 984 518	1 922 107	1 952150

- Алматы қаласы еліміздегі ең ірі мегаполис болып табылады. Тау баурайында орналасқан, жел соқпайтын, климаты ыстық, қалада фотохимиялық реакциялар тез жүріп, ауадағы неше түрлі лас компоненттер оңтүстік астана тұрғындарының денсаулығына айтарлықтай зиянын тигізіп отыр

- Оңтүстік астанамыз Алматыда тұрмыстық қатты қалдықтарды жою үлкен проблемаға айналууда. Қаладағы жалғыз қоқыс полигонына (Алматы облысы, Қарасай ауданы) жылына 1млн.м³-тан астам қалдық тасталады. Сонымен қатар, территорияларда стихиялы қоқыстардың құрылғаны байқалады. Одан басқа, Алматыда зиянды қалдықтарды көметін арнайы полигон жоқ.

